

Biblioteksplan för Stenungsunds kommun

Typ av dokument

Plan

Beslutat av

Kommunfullmäktige

Beslutsdatum

2023-02-02 § 7

Diarienummer

2022/950

Dokumentägare

Sektor Utbildning

Giltighetstid

4 år

Framtagen av

Kultur och fritid

Reviderad

Stenungsunds
kommun

Innehållsförteckning

<u>1. Inledning</u>	3
<u>1.1. Biblioteksplanens syfte</u>	3
<u>1.2 Underlag och styrdokument för biblioteksverksamheten</u>	3
<u>1.3 Ansvarsfördelning</u>	3
<u>1.4 Folkbiblioteket</u>	4
<u>1.5 Skolbiblioteken</u>	4
<u>2. Bibliotekets uppdrag utifrån bibliotekslagen</u>	4
<u>2.1 Bibliotekslagens krav</u>	4
<u>2.2 Prioriterade grupper</u>	4
<u>3. Folkbiblioteket</u>	5
<u>3.1 Strategi</u>	5
<u>3.1.1 Tillgänglighet</u>	5
<u>3.1.2 Aktiviteter för barn och unga</u>	6
<u>3.1.3 Samverkan</u>	6
<u>3.1.4 Digitalisering</u>	7
<u>3.1.5 Medie- och informationsförsörjning</u>	7
<u>3.2 Uppföljning</u>	7
<u>4. Skolbiblioteken</u>	8
<u>4.1 Uppdrag</u>	8
<u>4.2 Skolbibliotek kommunala grundskolor</u>	8
<u>4.3 Skolbibliotek gymnasiet</u>	8

1. Inledning

Enligt 17 § Bibliotekslagen (2013:801) ska kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Vidare framgår av 18 § Bibliotekslagen (2013:801) att den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet. Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används.

1.1. Biblioteksplanens syfte

Denna plan har till syfte att sammanställa de krav på biblioteksverksamheten och prioriteringar som finns formulerade i bibliotekslagen, beskriva uppdrag och organisation för kommunens arbete på biblioteksområdet, samt hänvisa till hur kvalitetssäkring, kvalitetsutveckling, analys och uppföljning av mål och resultat ska utföras på biblioteksområdet.

Planen syftar till att uppfylla bibliotekslagens krav på att kommuner ska ha en antagen och aktuell biblioteksplan.

1.2 Underlag och styrdokument för biblioteksverksamheten

Utöver bibliotekslagen, skollagen och denna biblioteksplan har verksamheten att förhålla sig till bland annat följande underlag och styrande dokument.

- Vision Stenungsund 2035
- Regional biblioteksplan Västra Götaland
- Barnkonventionen
- Agenda 2030
- UNESCO:s folkbiblioteksmanifest
- UNESCO:s skolbiblioteksmanifest

1.3 Ansvarsfördelning

För kommunens verksamhet på biblioteksområdet ansvarar sektorchef för sektor utbildning. För folkbiblioteket ansvarar bibliotekschef. För skolbiblioteken ansvarar rektor på respektive skola.

1.4 Folkbiblioteket

Stenungsunds kommun har ett folkbibliotek som består av ett huvudbibliotek beläget i Kulturhuset Fregatten samt en bokbuss.

1.5 Skolbiblioteken

Stenungsunds kommun har för närvarande skolbibliotek på elva grundskolor och ett skolbibliotek på gymnasiet.

2. Bibliotekets uppdrag utifrån bibliotekslagen

2.1 Bibliotekslagens krav

Bibliotekslagen ställer krav på hur biblioteksverksamhet ska bedrivas.

- Biblioteksverksamheten ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.
- Biblioteksverksamheten ska främja litteraturens ställning.
- Biblioteksverksamheten ska främja intresset för bildning, upplysning, utbildning, forskning och kulturell verksamhet.
- Biblioteksverksamheten ska vara tillgänglig för alla.
- Folkbibliotekets utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.
- Folkbiblioteket ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.
- Folkbiblioteket ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.
- Folkbiblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning
- Folkbiblioteket ska ge tillgång till landets samlade biblioteksresurser genom att samverka med det allmänna biblioteksväsendet.

2.2 Prioriterade grupper

Bibliotekslagen ger en anvisning om vilka grupper som ska prioriteras.

- Folkbiblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och anpassade medier samt tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

- Folkbiblioteket ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på
 1. de nationella minoritetsspråken,
 2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
 3. lättläst svenska.

3. Folkbiblioteket

3.1 Strategi

Folkbiblioteket i Stenungsunds kommun ska erbjuda en inspirerande mötesplats för kommunens invånare och främja kontakten mellan människor. Biblioteket ska stimulera till kulturupplevelser och lärande och därmed bidra till människors intresse för och delaktighet i samhällsutvecklingen.

Som strategi för att klara uppdraget ska Folkbibliotekets verksamhet prioritera fem områden: Tillgänglighet, Aktiviteter för barn och unga, Samverkan, Digitalisering, samt Medie- och informationsförsörjning.

Folkbiblioteket ska i all sin verksamhet möjliggöra ett livslångt lärande för kommunens invånare.

3.1.1 Tillgänglighet

Bibliotekens användare omfattar alla människor i vårt samhälle som alla har samma rätt till biblioteksverksamhet.

Funktionsvariationer ska inte utgöra hinder för att ta del av biblioteksverksamheten.

Faktorer som påverkar tillgängligheten är bland annat öppettider, servicenivå, bemötande, geografisk placering, kommunikation, utbud och digital teknik.

Verksamheten ska sträva efter generösa öppettider, ett positivt och professionellt bemötande samt en inbjudande och trygg miljö.

Stenungsunds bokbuss ska användas som ett verktyg för att överbrygga geografiska hinder och vara en flexibel resurs som tillgängliggör biblioteksverksamhet i hela kommunen.

Biblioteksverksamheten ska tillhandahålla böcker för boende och personal på kommunens äldreboenden.

Arbetsplatser i kommunen kan köpa en tjänst som innebär att biblioteket tillhandahåller böcker för de anställda.

Biblioteket ska kostnadsfritt erbjuda tillgång till Wi-Fi och möjlighet att tillfälligt använda datorer.

För kommuninvånare som på grund av långvarig sjukdom eller fysiska hinder inte kan ta sig till biblioteket ska "boken kommer"-service erbjudas.

Biblioteket ska tillgängliggöra och förmedla information om anpassade medier för personer med särskilda behov.

I utbudet ska biblioteksverksamheten erbjuda fysiska och digitala media finnas på de språk som efterfrågas.

3.1.2 Aktiviteter för barn och unga

Folkbibliotekets barn- och ungdomsverksamhet är prioriterad. Den ska aktivt stimulera läs- och språkutveckling. För att särskilt fokusera på det läsfrämjande arbetet för barn och unga ska en handlingsplan årligen tas fram; en Läsfrämjandeplan.

Barnbiblioteket ska tillvarata barns lust och engagemang. Verksamheten ska utvecklas i dialog med unga användare, där barn och ungas idéer och önskemål beaktas.

Aktiviteter ska arrangeras som främjar läsglädjen hos barn och unga, exempelvis bokklubbar och temadagar. Aktiviteter bör arrangeras i samverkan med andra enheter inom kommunen för ökad omfattning, kvalitet och räckvidd.

Inom det uppsökande och läsfrämjande arbetet ska folkbiblioteket verka för att tillgängliggöra böcker för barns läsning. Detta kan ske exempelvis genom sagostunder på flera olika språk, genom bokpåsar på förskolor och öppen förskola för föräldrar, samt genom inköp av media kring teman som efterfrågas.

Bokbussen ska prioritera läsfrämjande verksamhet för barn och unga genom att besöka samtliga förskolor i kommunen samt erbjuda läsfrämjande samverkan med de grundskolor som önskar detta.

3.1.3 Samverkan

Folkbiblioteket ska aktivt söka samverkan inom och utanför kommunens organisation i syfte att nå de i bibliotekslagen och denna biblioteksplan uppställda kraven.

Folkbiblioteket ingår i nätverket Bibliotek i Väst, som för närvarande består av Ale, Kungälv, Lilla Edet, Orust, Stenungsund, Tjörn och Öckerö kommuner. Samverkansavtalet mellan parterna i nätverket omfattar i dagsläget ett gemensamt medieutbud och en gemensam webbplats för kommunernas användare, fortbildning och nätverkande samt i viss mån gemensamma upphandlingar. Genom denna samverkan tillgängliggörs ett större utbud för alla användare i samtliga av nätverkets kommuner.

2022 slöts ett samverkansavtal mellan folkbiblioteket och förskolan. Avtalet omfattar bokbussens läsfrämjande verksamhet. Av avtalet framgår bland annat att alla förskolor i kommunen ska erbjudas besök av bokbussen.

2021 slöts ett samverkansavtal mellan folkbiblioteket och grundskolan. Avtalet omfattar bland annat gemensam katalogfunktion samt kompletterande mediaförsörjning.

Regional samverkan mellan kommunen och Västra Götalandsregionen innefattar idag konsultativt stöd, fortbildning och regionala mediatransporter. Folkbiblioteket ska inom områdena digital handledning och verksamhetsutveckling utöka samverkansformerna med

Västra Götalandsregionen. Utöver dessa områden ser biblioteksverksamheten kontinuerligt över möjligheterna till ytterligare samverkan.

3.1.4 Digitalisering

Kommunikation och information blir alltmer digital. Som en naturlig del av dagens samhälle ska folkbibliotekets verksamhet följa en liknande digitaliseringsutveckling. Den digitala tekniken möjliggör tillgång till digital biblioteksverksamhet dygnet runt, alla dagar i veckan, vilket är en servicenivå som medborgare förväntar sig.

De nya verktyg och arbetssätt som blir möjliga i och med den digitala utvecklingen ställer nya kompetenskrav på bibliotekets personal. Därför ska kompetensförsörjning och kompetensutveckling särskilt beakta digitaliseringsperspektivet.

Bibliotekets digitala tjänster ska, på samma sätt som de fysiska tjänsterna, präglas av hög kvalitet och god tillgänglighet.

3.1.5 Medie- och informationsförsörjning

Folkbiblioteket ska genom olika medier ge kommunens invånare tillgång till material för såväl information och studier som konstnärlig upplevelse, underhållning och förströelse samt tillgång till samhällsinformation. Utbudet ska kännetecknas av mångfald och kvalitet.

Mötet med språket och läsningen ska vara fyllt av glädje, väcka nyfikenhet och lust till läsning. Biblioteksverksamheten ska bedrivas med användaren i fokus. En dialog med användare ska eftersträvas för att utveckla idéer och önskemål samt tillgodose behov.

Biblioteksverksamheten ska i linje med bibliotekslagen arbeta för att främja bibliotekets betydelse för det demokratiska samhällets utveckling och dess roll för kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Att tillgängliggöra innebär inte endast att material ska finnas tillgängligt för utlån. Att gallra, lotsa och inspirera användare är en lika väsentlig del i medie- och informationsförsörjningsarbetet. I detta arbete krävs bibliotekspersonal med rätt kompetens. Därför ska folkbibliotekets personal systematiskt och frekvent erhålla adekvat kompetensutveckling. Den samlade personalstyrkan ska kunna svara upp mot planerad servicenivå.

3.2 Uppföljning

Kungliga biblioteket är den myndighet som regeringen har utsett att följa upp kommunernas biblioteksplaner.

Biblioteksverksamheten i Stenungsunds kommun ska systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp verksamheten, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla verksamheten. Detta görs inom ramen för biblioteksverksamhetens systematiska kvalitetsarbete (SKA).

4. Skolbiblioteken

4.1 Uppdrag

Skollagen reglerar skolbibliotekens verksamhet. Eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.

Alla elever i Stenungsunds kommun ska ha likvärdig tillgång till skolbibliotek av likvärdig kvalitet.

Verksamheten ska utformas med hänsyn till elevers olika behov och vara en del av skolans pedagogiska verksamhet enligt läroplanens mål.

Skolbiblioteken ska aktivt söka samverka med folkbiblioteket.

4.2 Skolbibliotek kommunala grundskolor

Skolbiblioteksverksamheten i den kommunala grundskolan ska systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp verksamheten, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla verksamheten. Detta görs inom ramen för grundskolans systematiska kvalitetsarbete (SKA).

4.3 Skolbibliotek gymnasiet

Skolbiblioteksverksamheten i gymnasiet ska systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp verksamheten, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla verksamheten. Detta görs inom ramen för gymnasiets systematiska kvalitetsarbete (SKA). Därtill finns *Arbetsplan skolbiblioteket Nösängsgymnasiet* vilken syftar till att tydliggöra skolbibliotekets uppdrag.